

Miniszteri értekezlet

Dr. Székér Gyula nehézipari miniszter elnökletével tegnap, péntek délelőtti miniszteri értekezletet tartottak a NIM-ben. Az értekezleten megtárgyalták a tárca vállalatainak szervezésfejlesztési elképzeléseiről és a szervezési tevékenység értékelési rendszeréről, valamint a külföldi részvétellel működő gazdasági társulásokról szóló előterjesztést.

(MTI)

Hőerőmű, hónapokkal előbb

Öt évvel ezelőtt alakult meg Visontán a Hőerőmű Vállalat, amely 1968-ban felvette a világ első úrhajósának, Jurij Gagarinnak a nevét.

A Gagarin Hőerőmű Vállalat a beruházó, a gyártó és kivitelező szervekkel együtt különleges feladatokat oldott meg. Hazánkban először Visontán helyezték üzembe 200 megawattos erőműegységeket. Az első és második számú megawattos blokk műszaki nehézségek miatt az előírt ha-

táridőnél ugyan félévvel később készült el, de a harmadik és a negyedik 200 megawattos blokkot már határidőre helyezték üzembe. Az ötödik — egyben utolsó — 200 megawattos blokkot határidő előtt két és fél hónappal kapcsolták be az országos hálózatba. Így a 800 megawattos Gagarin Hőerőmű végleges üzembe helyezésére az idei tavaszon, mintegy öt hónappal az előírt határidőnél korábban, kerülhet sor.

Bódék vagy felhőkarcolók

Nyolc képcsékből álló rajzsorozat példázza az egyik építészeti folyóiratban a városfejlődést. A Helman Architects Journal-ban látható karikatúrafilmeken előbb egy nyugodt kisváros látható, melynek főterén, hatalmas fa alatt nyugodtan üldögél két öreg. Aztán megjelennek a levegőben a villanyhuzalok, s a fa ágai csonkán meredeznek. Később választóssá válik a modern út fut át a régi helyén, egyre több táblával, autóbusszal megállóval. A fának közben a csonkjai is eltűnnek. Megváltozik a tér képe is: ostor-nyeles lámpák sorakoznak, neonhirdetések jelennek meg az üzletek fölött, s a két üldögélő öreg üvegkálitkában beszélget tovább. Aztán a fa helyett csak ködében ágaskodó virág, a kilátást televíziós antennák takarják el, s eltűnik az ember is. A technika, mely az ember életét akarta könnyebbé tenni, kiszorította az embert.

Nem kétséges, hogy a karikaturista azoknak egyike, akik aggodalommal figyelik a városiasodást. Ha már megállíthatatlan, legalább veszélyeire figyelmeztetnek. Vannak, kik azt is állítják, hogy a városi fejlődés progresszivitása idővel ellentétjébe csap át: a város önmagát fojtja meg, drótok és csövek szövevényével, benzinfüstjével, fűlszennyező zajával saját lakói ellen fordul. Mások viszont azon a véleményen vannak, hogy az emberiség fejlődése mindig a nagyvárosok megteremtése felé vezetett, s kellő óvatossággal el lehet érni, hogy a városi élet is kellemes legyen.

Tagadhatatlan, hogy veszélyekkel jár, ha a városi élet felgyorsul. Aki nem tud alkalmazkodni hozzá, könnyen áldozata lehet. Ám az is kétségtelen, hogy ma már a városi élet testesíti meg a század eszményét, hiszen az van legközelebb lényegéhez, a gyorsasághoz. A metropolisok ritmusát könnyebb megszokni, mint a Szeged nagyságú városokét, ahol a lassabb tempót hirtelen váltja fel a száguldás, majd a fékezés. Mondják, hogy a városi sofőrök abba fáradnak bele, hogy csak gyorsítani meg fékezni kell rövid időközben, s nincs meg a száguldás nyugalma sem. Ugyanez jellemző lehet egy egész város életére is, melynek fejlődési ütemét a lehetőségekhez kell igazítani: gyorsítani avagy fékezni.

A szegediek egy része nagy tetszéssel fogadta azt a tervet, hogy városalközpontot építenek az Északi városrész, Tarján meg Felsőváros találkozási pontjában.

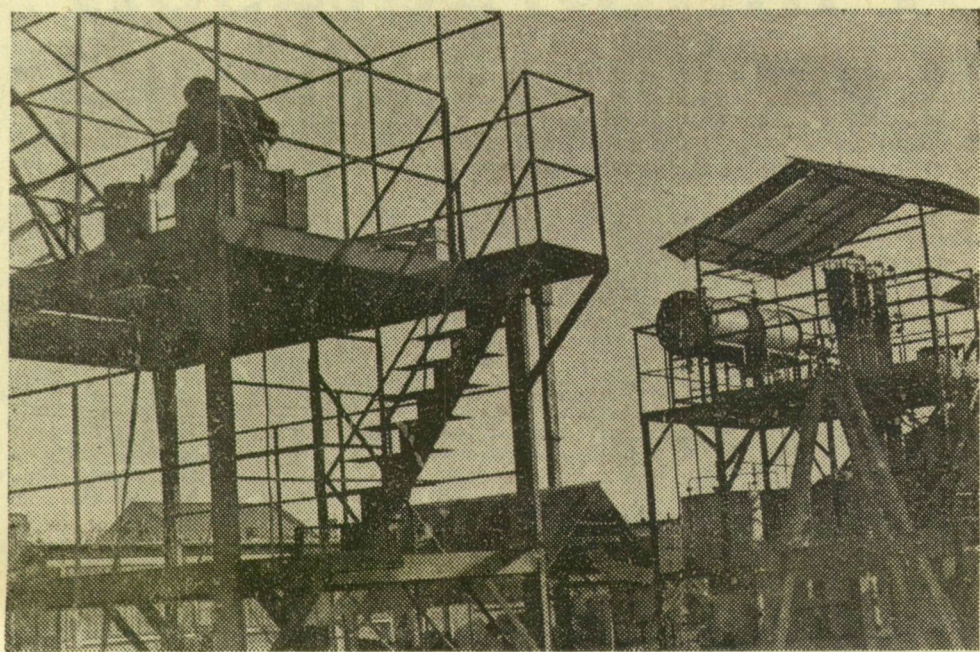
Ugyanakkor hosszúnak találják — írják —, azt a két évtizedet, amely alatt a központ ki fog alakulni. Egészséges türelmetlenség ez, benne foglaltatik az a vágy, hogy ideiglenes kereskedelmi létesítmények, bódék helyett valódi üzletekben, áruházakban vásárolhassanak, látogathassanak a közelben kulturális intézményeket. Vannak akik viszont úgy szeretnék, ha a város még évtizedekig csöndesen, lustán nyúlna el a Tisza partján, ha nyugalmát senki sem háborítaná.

Nagy ellenkezés fogadta például azt, hogy Újszegeden megszűnt a villamos, mely — emlékeztetünk — negyed óráig mászott át sárga csigaként a hídon. Ma már mindenki láthatja, hogy a forgalmat még így is nehezen bírja el a híd, hogy előrelátóan cselekedtek, amikor legalább a villamossal könnyítették rajta. Más kérdés az, hogy ez is annak a — már szerencsére megváltozott — tendenciának része volt, mely a villamost az elavult, a városban használhatatlan járművek közé sorolta. Azóta bebizonyosodott, hogy a villamosra is szükség van. A városi közlekedés szakembereinek javarésze szerint az az ideális állapot — ezt kellene Szegeden is elérni —, ha az alacsonyabb rendűnek mondott tömegközlekedési eszközök a magasabb rendűhöz szállítják az utazókat, ahogy például a fővárosban kiszolgálják a metróval a buszok és a villamosok. Szegedre alkalmazva ezt: az lenne jó, ha felgyorsított — kétvágányú — villamosok szállítanák a mozgékonyabb buszokhoz a tömeget. A jelenlegi állapot, hogy egymás mellett futnak vonalaik — bizony, nagy luxus.

Villamos vagy autóbusz — nem lehet így föltenni a kérdést. Mint azt sem, hogy csak áruházak legyenek-e, vagy csak sarki boltok. Mindkettő szükséges: az ellátásban egymást segítik ki. S főleg az az is mediterrán, hogy miként fér meg egymás mellett a felhőkarcoló és a virágúrs pavilon. Csak az utóbbi ne bódé legyen, hanem olyan házacska, mely beleillik a városképbe. A városfejlesztés demokratikus köztözevénye — az és-nek — használatát kell megtanulnunk: nem garázs vagy játszóter, hanem garázs és játszóter, nem út vagy fák, hanem út és fák. Ha a város a maga cső- és kábelgyökereivel, utak ágazásával az emberért épül, előbb-utóbb az ember is otthonává fogadja. S megtanul — a Tisza partján ez még sokakban hiányzik — városiasan élni.

Veress Miklós

Fejlődik az Univerzál

Szerelik az újabb reaktorcsoportot, a Bajai úti telepen

A kis szegedi vegyipari üzem, az Univerzál Ktsz, talán a leggyorsabban fejlődő szövetkezet Szegeden. Míg 1970-ben 23,5 millió forint értékű terméket készített, tavaly már 56 millió forint értékű különféle anyag, főként nagyhatású növényvédős és rovarirtó szereket gyártottak. Az Univerzál ritka karrierjét újítotték munkatársainak, illetve néhány, az iparral közvetlenül együtt dolgozó szegedi kutatóknak köszönhetik; közösen világ-színvonalú vegyületeket szabadalmaztattak.

Az idei esztendő is további fejlődést hozott a szövetkezetnek, több mint 75 millió forintot termelésre ké-

szül. Amint dr. Laczkó István műszaki vezető elmondta, nemcsak itthon, hanem külföldön is egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg a foszfor-észter alapanyagú növényvédőszer iránt, India 100 tonnát, az NDK 100 és Csehszlovákia 25 tonnát kívánna vásárolni. Sajnos, ilyen mértékű megrendelésnek nem képesek eleget tenni, ezekből előreláthatólag Csehszlovákiának a megrendelését tudják maradéktalanul kielégíteni, illetve Indiának küldenek majd növényvédőszer. Korszerűsítéssel, illetve új találmányokkal mégis megpróbálja megőrizni és kielégíteni export igényeket. Hároméves

közös munkával kifejlesztették a „Triklorlon” nevű új növényvédőszer, amelynek több jó tulajdonsága is van: mérgező hatása lényegesen kisebb az emberre, a növénynek tartósabb, kéthetes védettséget biztosít, ugyanakkor az ismert DDVP szerkeletének csak felébe kerül. Az Univerzál nemrég versenytárgyalást nyert meg a Chinoinal és az Észak-magyarországi Vegyi Művekkel szemben és ennek alapján az új növényvédőszerből 200 ezer litert rendelt meg tőle az AGROTRÖSZT. A kísérletek befejeződtek, hamarosan — a második negyedévben — megkezdődhet a gyártás. Ennek érdekében újabb reaktorcsoportot építenek a meglevők mellé a Bajai úton, amely mintegy fél millió forintba kerül.

M. I.

A VDK-ban, magyar segítséggel:

Tojásgyár épül

A hazánk és a Vietnami Demokratikus Köztársaság között korábban létrejött megállapodás értelmében Magyarország műszaki és gazdasági segítséget nyújt a VDK baromfi-nyesztésének, hús- és tojás-termelésének fejlesztéséhez.

Az Agrotörv 1971-ben kapott megbízást arra, hogy a Gödöllői Kisállattenyésztési Kutató Intézettel és a Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Gépgyárral együtt készítse el egy Hanoi mellett létesítendő, 100 000 férőhelyes, gépített, korszerű baromfi tojótelep terveit. A tervdokumentáció összeállítása után magyar szakemberekből álló küldöttség utazott Vietnámba, ahol a helyszínen segítettek a munkálatokat, a telep építését és a gépészeti, valamint az állat-

egészségügyi feladatok megoldását.

A beruházás első szakaszában évi húszmillió tojást adó telep épül fel, s átadja a létesítmény nagy keltetőállomását, amely később további két tojótelepet szolgál majd ki. Ezek a létesítmények a beruházás második szakaszában, 1975-ig készülnek el, s így alakul ki a végeredményben évente 60 millió tojást termelő korszerű nagyüzem. A telepet külön takarmányüzem szolgálja majd ki, ezt is magyar tervek alapján építik fel, s a gépeket is a magyar ipar szállítja. A vietnami szakembereknek az üzemben különben kevés dolguk lesz, mert az etetést, az itatást, a szellőztetést és egyébeket közt a tojások gyűjtését is automata berendezésekre bízhatják. (MTI)

Tizenöt éves a népi ellenőrzés

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1958. február 3-án választotta meg a Központi Népi Ellenőrzési Bizottságot. Az évforduló alkalmából dr. Dabronaki Gyula államtitkár, a KNEB elnöke egyebek között elmondotta:

— A múlt év végén 37 142 népi ellenőr, társadalmi munkás szerepelt bizottságaink nyilvántartásában. 1972-ben 19 042 egységnél tartottunk vizsgálatot. A lakosság közérdekű bejelentéseinek

zetről tanúskodik, és közülük számos széles körű vizsgálat, átfogó, fontos intézkedéseket igényelt. A fegyelműz jellegű intézkedések zömét a dolgozók bejelentései alapján indított vizsgálatok tették szükségessé.

Az évforduló alkalmából köszönetet szeretnénk nyilvánítani a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság nevében a sok ezer népi ellenőrnek, akik kezdetől, vagy már hosszú évek óta végzik közhasznú, értékes társadalmi munkájukat. (MTI)

Árellenőrzés a könnyűiparban

Kedvező irányban fejlődik a Könnyűipari Minisztérium árellenőrzési tevékenysége: a megelőzés került az előtérbe, az utólagos orvoslás helyett.

A világpiacon előrelépések 1,5 milliárd forintot biztosítottak az idén a nyers marhabőr ára 100, a gyapjúé 60 százalékkal emelkedik, s ugyancsak számottevően nőnek majd a műselyemárak. A bőrárak említett emelkedése például a cipők mint-

egy 30 százalékos drágulását vonná maga után. A világpiacon áremelkedések hatásának lefékezésére azonban az állami költségvetés mintegy 1,5 milliárd forintot biztosított. Ebből körülbelül 1 millió forint a bőr-, 400 millió pedig a gyapjúárak emelkedésének ellensúlyozására fordítanak. Ehhez hozzá kell számítani a műselyem fonalak áremelkedésének ellensúlyozására végrehajtott forgalmiadó-csökkentést is.

A könnyűiparban különösen nagy körülmények között igyekezik a ruhaipari árpolitika. Ezen a területen ugyanis jelenlegénél fogva állandó a választékvaltozás. A már kialakult árellenőrzési rendszerben a tárgynegyedévet megelőzően az ipari és kereskedelmi vállalatok minden szerződésükötől bekérlik és számítástechnikai úton feldolgozzák a jelzett árakat. Ebből képet kaphatnak az árak várható alakulásáról, „szemmel tarthatják” az átlagárak formálódását is. Szükség van erre a munkára, mert például egy év alatt a cipőiparban a választéknak 96, a konfekcióiparban 90, a kötszövőiparban 80 százaléka kicserélődött, és még a pamutiparban is, ahol olyan hagyományos termékek vannak, mint az ágynemű, 60 százalékkal újult meg a választék. Az árellenőrzések során elsősor-

ban a változásoknak leggyakrabban kitett cikkesportokat, illetve a legtöbbet kifogásolt területeket (például a gyermekruházatot) figyelik.

A Könnyűipari Minisztériumban az év elején konzultációkat tartottak a vállalatok képviselőivel, megbeszélést, mit kívánnak árügyekben tenni. Ilyen konzultációnak volt köszönhető például, hogy a harisnya-gyár letett arról a szándékról, hogy a gyapjú- és flórtermékek árának emelésével ellensúlyozza a szintetikus alapanyagok világpiacon áremelkedését. A Győri Pamutszövő és Műbörgyár pedig a festékek és vegyszerek árának emelkedésére és más okokra hivatkozva tervezett 29 millió forintos ár-emelést. Ezekben az esetekben olyan alapanyagokról volt szó, amelyek árdifferenciát állami költségvetésből fedezik, tehát a drágításnak nem lett volna meg a létjogosultsága.

A megfelelő árszint biztosítására a Könnyűipari Minisztérium további intézkedéseket tervez. Március elsőjétől bizonyos gyermekruházati cikkek árát stabilizálják, az ellátást változtatlan áron és minőségben a Belkereskedelmi Minisztériummal együtt garantálja.